

דין המזבח מקדש את הראוי לו, נתבאר בזבחים פג.
דין שלשה שנכנסו לבקר את החולה — בב"ב קיג.

דפים לד — לה

- עז. א. דיני נפשות, האם אפשר לדון ולהעניש בלילה?
ב. דיני נפשות, האם גומרים את הדין ומבצעים אותו ביום שנשאו ונתנו?
ג. האם דנים דיני נפשות בערבי שבתות וימים טובים?
א. אין גומרים דיני נפשות אלא ביום (והוקע אותם לה' נגד השמש. והוקעה זו תליה שלאחר סקילה).

ב. דיני נפשות גומרים בו ביום לזכות, וביום שלאחריו לחובה (שחובה להלין את הדין כדי לצדקו, שמא ימצא בלילה זכות (רש"י), משום שנאמר צדק ילין בה (ר' הנינא); אשרו חמוץ — אשרו דין שמחמץ את דינו. רבא).

כיצד? לא מצאו לו זכות, מעבירים הדין למחר, ומזדווגים זוגות וזוגות (ביום הראשון לאחר שהעבירו, היו מזדווגים הדיינים בבתייהם או בשוק ונושאים ונותנים בדבר. רש"י). היו ממעטים ממאכל ולא היו שותים יין כל היום. ונושאים ונותנים (כל אחד עם זוגו או עם עצמו בביתו. רמב"ם) כל הלילה. ולמחרת משכימים ובאים לבית דין. וכל אחד אומר אם עומד במקומו הראשון, אם לאו [והמלמד זכות אינו חוזר ומלמד חובה, רק בשעת גמר דין כשעומדים למנין, כאמור]. ועומדים למנין (עפ"י משנה מ.).

פסקו הדין לחיוב, יש לבצעו מיד — שאסור לענות הדין.
[חייבי סקילה שדינם בתלייה, משהים את גמר דינם עד סמוך לשקיעת החמה, כדי שלא יתרשלו בקבורתם וישכחום, אלא יורידום מיד מהעץ לקברם (מו:)].

יש סוברים שאם כל הדיינים אמרו חייב, אין מלינים את דינו אלא מחייבים לאלתר, שהרי אין מקום למצוא לו זכות. ואולם לפרש"י ושאר מפרשים באופן זה פטור מכלום, כדלעיל יז.

ג. אין דנים דיני נפשות בערב שבת או בערב יום טוב, שהרי לגמור הדין לחובה באותו יום — אי אפשר, משום הצורך בהלנת הדין. ולגמור דינו ולהרגו בשבת אי אפשר, שאין רציחה דוחה שבת. ולגמור הדין בשבת ולבצעו ביום ראשון — הרי אתה מענה את דינו. ולעכב את גמר הדין עד ליום ראשון — אין עושים כן שמא ישכחו טעמם, שאעפ"י שסופרי הדיינים כותבים טעמי הדין, ישוב הטעם כראוי נשכח מן הלב, ולא תמיד אפשר להעלותו על הכתב כהוגן — הלכך אין דנים.

דין עשיית שני דיני נפשות ביום אחד — ע' להלן מה-מו.

דפים לה — לו

- עח. א. האם קבורת מת מצוה דוחה שבת?
ב. האם עבודת המקדש של ציבור ושל יחיד, דוחה שבת ויום טוב?
ג. האם קבורת מת מצוה דוחה את העבודה?